

Győri Ítéltábla
Mf.30.024/2020/7.

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a dr. Tárnok Cecília ügyvéd (cím3.) által képviselt **felperes** (Helység2,) felperesnek dr. Kókai Judit ügyvéd (Helység3/4,) által képviselt **Zrt1.** (Helység1, külterület hrsz.) **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. március 4-én kelt 3.M.165/2017/67. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 68. sorszám és az alperes által 69. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül - meghozta a következő

részítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a sérelemdíj igény tekintetében a marasztalás összegét 3.000.000 (hárommillió) forintra leszállítja, a keresetvesztesség iránti igény tekintetében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat meghozatalára utasítja.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint együttes első- és másodfokú részperköltséget.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására fizessen meg 180.000 (egyszáznyolcvanezer) forint elsőfokú és 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint fellebbezési illetéket.

A feljegyzett 120.000 (egyszázhuszezer) elsőfokú és 160.000 (egyszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A felperesnek 34.640 (harmincnégyezer-hatszáznegyven) forint, az alperesnek 43.990 (negyvenháromezer-kilencszázkilencven) forint másodfokú perköltsége merült fel.

Az részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A másodfokú bíróság által irányadónak elfogadott tényállás:

[2] A felperes 2005. november 25. napjától 2015. szeptember 12. napjáig állt munkaviszonyban az alperessel és annak jogelődjével. A felperes 2005. november 25-től 2016. január 31-ig vágár, 2006. február 1-jétől 2006. augusztus 31-ig fenntartó vágár, 2006. szeptember 1-jétől 2014. március 31-ig elővágási vágár, 2014. április 1-jétől 2014. július 31-ig szállító bányacsillós, 2014. augusztus 1-jétől 2015. szeptember 12-ig fenntartó vágár munkakört töltött be.

[3] A felperes egészségügyi panaszai 2013. augusztusában, szeptemberében jelentkeztek kézremegés, kéz- és alkar zsibbadás és fáradékonyság tünetekkel. 2015. januárjában csontfejlés elhalás miatt csípőprotézis műtétje volt, ezért 2014. augusztus 1. napjától 2015. május 4. napjáig keresőképtelen állományban volt.

[4] Az alperes 2014. november 24-én tájékoztatta a felperest, hogy munkahelyén csoportos létszámcsökkentést hajtanak végre, mivel a M Bányauzem bezárásra kerül. A felperes munkaviszonyának felmondására 2005. június 5. napján került sor, munkaviszonya 2015. szeptember 12. napján szűnt meg. A munkaviszony megszűnése után felperes munkanélküli volt. A felperes részére 2015. december 13. napjától 40%-os egészségkárosodására figyelemmel 41.850 forint, majd 2016. augusztus 2. napjától megállapított 50%-os egészségkárosodására tekintettel 144.020 forint rokkantsági ellátást állapítottak meg. A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal a felperes foglalkozási betegségét elismerte és „helyileg ható vibráció által okozott betegség” diagnózissal B5 kódszámon nyilvántartásba vette.

[5] A felperes jogi képviselője útján alpereshez intézett sérelemdíj iránti igényét az alperes elutasította.

[6] A felperes kereseti kérelmében a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdése, a 167. §-a, a 177. §-a, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:518. § 6:534. § alapján kártérítési igényt, míg az Mt. 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 2:42. § 2:54. § alapján sérelemdíj iránti igényt terjesztett elő. Módosított kereseti kérelme szerint 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére és 2017. január 1. napjától 2019. december 31. napjáig 3.702.744 forint és ezen összeg 2018. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére, továbbá 2020. január 1. napjától havi 105.599 forint keresetpótló kártérítési járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy foglalkozási eredetűnek elismert egészségkárosodása miatt napi szinten fájdalommal él, kezei fáradékonyak, hideg időben zsibbadnak, elfehérednek. Könyöke, kézfeje, vállizületei fájnak, keze szorító ereje csökkent, ezért a legalapvetőbb kétkézi munkákat sem tudja ellátni. Betegsége idegileg is megviselte, fáradékonnyá, ingerlékenyvé tette, ami rossz hatással van családi kapcsolataira.

[7] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, melyet jogalapjában és összegszerűségében is vitatott. Előadta, hogy a felperes foglalkoztatásának időtartama alatt

előzetes, időszakos és soron kívüli vizsgálatokon vett részt, és ezek alkalmával panaszmentesnek mondta magát. Ezzel szemben a Fejér Megyei Kormányhivatal által tartott vizsgálatán 2016. március 16-án az került rögzítésre, hogy panaszai már 2013. augusztusában – szeptemberében jelentkeztek kézremegéssel, kéz és alkar zsibbadással, ugyanakkor ezeket a panaszait házi orvosa és a foglalkozás egészségügyi orvos elől eltitkolta. Az alperes hivatkozott arra, hogy a felperes megszegte a munkáltatója felé fennálló együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét. Amennyiben panaszait jelezte volna, úgy nem kaphatott volna foglalkozás egészségügyi szempontból alkalmas minősítést fenntartó vājár munkakörre, és állapota javítható, gyógyítható lett volna. Előadta, hogy a felperes vibrációs eredetű foglalkozási megbetegedésének megállapítására 2016. júniusában került sor, azt követően, hogy a felperes munkaviszonya csoportos létszám leépítés miatt szűnt meg a munkáltatónál. Az alperes álláspontja szerint életszerűtlen, hogy a felperes 2013. évi panaszainak megjelenését követően még két részletben teljesített 78 műszak (műszakonként átlagosan 20-25 percnyi vibrációs ártalomnak kitéve) után több mint másfél évvel elvégzett vizsgálat eredménye megalapozott lenne.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek sérelemdíj jogcímén 5.000.000 forintot és 230.000 Ft perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 284.400 forint illetéket, valamint a 123.900 forint állam által előlegezett költséget és rendelkezett arról, hogy az állam által előlegezett költség és a fennmaradó illeték az állam terhére marad.

[9] Ítélete indokolásában az igazságügyi orvosszakértői szakvéleményre alapítottan kifejtette, hogy a felperes 50%-os mértékű egészségkárosodásban szenved, mely 2015-től, a csípőprotézis műtét időpontjától vélelmezhető. A felperes nehéz és közepes nehéz fizikai munka elvégzésére alkalmatlan, szellemi munkát és legfeljebb könnyű fizikai munkát képes végezni, önmaga ellátására időszakosan korlátozottan alkalmas, tisztálkodásban, öltözködésben néha segítségre szorul, ez idő alatt gondozása indokolt, állapotrosszabbodás bekövetkezhet nála. A felperes háztartási, illetve ház körüli munkák végzésében súlyos fokban korlátozott, bizonyos munkák elvégzésére képtelen. Mindkét alsó végtagot igénybe vevő nagy fizikai megterhelésre nem alkalmas. A felperesnek jelentős fájdalmai vannak, ez a tény a csökkentértékűség megélése, a munkavégzési képtelensége hangulatváltozást, ingerlékenységet okozhat nála és alapbetegségei miatt fáradékonnyá vált, fájdalomcsillapítókat, nyugtatókat szed, amelyek összefüggésben vannak a foglalkozási megbetegedéseivel. A szakértő szerint a vibrációs megbetegedése legfeljebb igen enyhe formában alakult ki. A vājári munkakörével áll okozati összefüggésben a gerinc elfajulásos változása, a nagyízületek elfajulásos elváltozása, a jobb felkarcsont, a jobb könyök ízületi csontok és a jobb oldali kéztőcsontok körülírt elhalása, nagyothallása. Üzemi balesetével hozható összefüggésbe a bordatörés utáni állapot, a bal láb I-II. ujj törése utáni állapot. A felperes 50%-os mértékű egészségkárosodásán belül 25% a foglalkozási eredetű betegségek aránya, 5% az üzemi balesetből származó állapot és további 5% a vibrációs megbetegedésből származó állapot. Mindez összességében 33%-os együttes mértéket jelent, az 50%-os össz-szervezeti egészségkárosodáson belül. A perben meghallgatott Tanú1, a felperes felesége és a fia, Tanú2 tanúk is alátámasztották, hogy a felperes kezének érzéketlensége miatt nem tudja már ellátni a ház körüli munkákat. Kézremegése akadályozza abban, hogy a tollat, a poharat meg tudja fogni. A mosakodásban, öltözködésben is segítségre szorul. Rendszeresen fájdalomcsillapítókat szed és éjszaka sem tud nyugodtan aludni.

[10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes foglalkozási megbetegedése miatt egészségi állapota nagy mértékben, hátrányosan változott. A felperes 56 éves, ezért nyugdíjas koráig még több évet tudott volna dolgozni, azonban szakképzettsége miatt a szellemi munkavégzésre nincs lehetősége, kizárólag könnyű fizikai munkát tudna végezni. Mindennapi életében fájdalmaktól szenved, fáradékony, ingerlékeny, ami családi kapcsolataira is rossz hatással van. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperes sérelemdíj iránti igényét megalapozottnak találta, és az alperest 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte.

[11] A keresetpótló járadék igény vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes munkaviszonya nem egészségi állapotának megváltozása miatt szűnt meg, hanem a munkáltató működésével összefüggő ok, bányabezárás miatt, erre tekintettel a keresetveszteség iránti kérelmet megalapozatlannak találta és elutasította.

[12] A felperes törvényes határidőn belül előterjesztett fellebbezésében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 253. § (2) bekezdése alapján az ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság kötelezze az alperest a felperes elszenvedett egészségkárosodásával összefüggésben 2017. január 1. napjától 2020. március 31. napjáig terjedő időre 4.019.541 forint lejárt járadék és ezen összeg 2018. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére, továbbá 2020. április 1. napjától havi 105.599 forint kártérítési járadék folyósítására, és a keresetveszteségi igénnyel kapcsolatos teljes perköltség viselésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a tényekkel ellentétes okszerűtlen következtetésre jutott a keresetveszteség és a foglalkozási megbetegedés közötti okozati összefüggést illetően. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy megállapította, a felperes ereje teljében még éveken keresztül dolgozhatott volna, arra a téves következtetésre jutott, hogy a foglalkozási megbetegedés és a keresetveszteség nincs ok-okozati összefüggésben egymással. Az alperes az orvosszakértői véleményben foglaltakat elfogadta, a kármegosztás arányát 50%-ban határozta meg, a keresetveszteség összegszerűségét nem vitatta. Előadta, annak ellenére, hogy a bánya bezárása miatt munkaviszonya megszűnt - egészségkárosodása hiányában - a munkaerő piacon meg tudta volna keresni korábbi átlagkeresetét, melyet 2017. évre 403.391 forint, 2018. évre 439.696 forint összegben jelölt meg. Véleménye szerint nehéz fizikai munkára a Helység3/4-i Ipari Parkban, vagy a település 1- i Kft2.-nél is el tudott volna helyezkedni. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget rPp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének a bizonyítandó ténynek vonatkozásában, hogy a munkaerő piacon milyen kereseti lehetőségektől esett el a felperes. Mivel a felperes egészségkárosodása döntő részben az alperesi munkavégzéssel áll okozati összefüggésben, a felperes felmerült keresetveszteségéért az alperes tartozik felelősséggel. Az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Mt. 167. § (1) bekezdésében foglalt teljes kártérítés elvét. Az elsőfokú bíróság a rPp. 206. § alapján a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, továbbá nem tett eleget indokolási kötelezettségének abban a tekintetben, hogy a bánya bezárása miatti munkaviszony megszűnés miatt zárja ki a keresetveszteség iránti igény érvényesítését.

[13] Az alperes törvényes határidőn belül előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének sérelemdíj vonatkozásában való megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, míg másodlagosan az elsőfokú ítéletben meghatározott sérelemdíj összegének mérséklését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást részben állapította meg helyesen, és a megállapított tényállásból hibás jogi következtetésre jutott.

[14] Elsődlegesen hivatkozott az Mt. 167. § (2) bekezdésére. Az elsőfokú bíróság ítéletében nem értékelte azt, hogy a felperes panaszai 2013. évben kezdődtek, melyeket háziorvosa és a foglalkozás egészségügyi orvos elől eltitkolt. Ezzel tevőlegesen hozzájárult állapota kialakulásához, mivel sem a munkáltatónak, sem a foglalkozás-egészségügyi orvosnak nem volt lehetősége arra, hogy a felperes állapotán javítsanak, esetleg azt visszafordítsák. A felperes vétkes magatartása a kár bekövetkezéséhez hozzájárult, azonban ezt az elsőfokú bíróság ítéletében nem értékelte, pedig ennek okán a felperes sérelemdíj igényét el kellett volna utasítani.

[15] Másodlagosan hivatkozott arra, hogy az orvosszakértői vélemény feltételes módú megfogalmazásokat tartalmaz: „egészségkárosodása 2015-től, a csípőprotézis beültetés időpontjától vélelmezhető”, „a csökkentértékűség megélése, munkavégzésre képtelensége okozhat nála hangulatváltozást, ingerlékenységet”, „üzemi balesetével hozható összefüggésbe a bordatörés utáni állapot, bal láb I-II. ujj törése utáni állapot”. Ezek a feltételes tartalmú megállapítások nem elegendőek ahhoz, hogy a felperes bizonyítsa, hogy bekövetkezett kára okozati összefüggésben van munkaviszonyával. Az alperes szerint a felperes a jogalap tekintetében bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[16] Harmadlagosan az alperes szerint az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna, hogy a felperes eredeti kereseti kérelme 2.500.000 forint sérelemdíjra irányult, azonban ezt indokolatlanul felemelte 5.000.000 forintra. A felperes körülményeiben lényeges változás nem következett be a per folyamán, ezért az elsőfokú bíróságnak nem lehetett volna a felemelt sérelemdíj összegét figyelembe venni az ítélet alapjául.

[17] Perköltség iránti igényét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján kérte.

[18] A felperes fellebbezése megalapozott, az alperes fellebbezése részben megalapozott az alábbiak szerint.

[19] A másodfokú bíróság 2. sorszámú végzésében a fellebbezési eljárásban tájékoztatta a peres feleket, hogy a 74/2020. (III.31.) Kormányrendelet 29. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárás során a felek tárgyalás tartását nem kérhetik. A másodfokú bíróság figyelemmel a rPp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakra is, az ügyet tárgyaláson kívül bírálta el.

[20] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a fellebbezési kérelmek és fellebbezési ellenkérelmek korlátai között, a rPp. 253. § (3) bekezdés alapján vizsgálta felül.

[21] Az alperes sérelemdíj igényt érintő fellebbezése vonatkozásában a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a sérelemdíj igény tekintetében a szükséges mértékben feltárta, a bizonyítási eljárást kellően széles körben lefolytatta, a szakértői véleményben foglaltakat értékelte, a jogalap tekintetében a jogi érvelés, az anyagi jogszabályok alkalmazása a jogszabályoknak megfelelő volt, ugyanakkor a sérelemdíj összegét eltúlzottan állapította meg.

[22] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette a perben beszerzett aggálytalan orvosszakértői vélemény alapján azt, hogy a felperes a perbeli munkaviszonnyal összefüggésben egészségkárosodást szenvedett el. Helytállóan állapította meg annak mértékét is, hogy az össz-szervezeti egészségkárosodáson belül milyen mértékű a foglalkozási eredetű egészségkárosodás (33%-os együttes mérték, az 50%-os össz-szervezeti egészségkárosodáson belül). Az erre vonatkozó megállapítást tartalmazó 37. sorszámú kiegészítő szakvéleményt az alperes 48. sorszámú nyilatkozata szerint tudomásul vette.

[23] A másodfokú bíróság, alaptalannak találta az alperes hivatkozását arra, hogy az orvosszakértői vélemény feltételes módon megfogalmazott ténymegállapításaira tekintettel felperes a jogalapot nem bizonyította. A perben beszerzett és kiegészített szakvélemény kellően pontos, világos, annak alapján a kereseti kérelem megalapozottságának elbírálásához szükséges tények aggálytalanul megállapíthatóak.

[24] A felperes alperes által állított vétkes közrehatását sem az orvosszakértői vélemény, sem az egyéb peradatok nem támasztották alá. Alperes törvényi kötelezettsége volt felperes munkaegészségügyi orvosi vizsgálatainak elvéggeztetése. Nem támasztották alá a peradatok, hogy felperes bármilyen releváns információt elhallgatott volna a vizsgálatot végző orvos előtt.

[25] Megalapozatlanul kifogásolta az alperes, hogy felperes a sérelemdíj igényét az összezszerűség tekintetében a körülményekben történt változások hiánya ellenére felemelte, a kereset felemelésnek perjogi akadálya nem volt.

[26] A felperes munkaviszonnyal összefüggésben elszenvedett testi- és pszichés károsodásaira tekintettel - figyelemmel az irányadó ítélkezési gyakorlatra és a mértéktartás elvére is -, a másodfokú bíróság 3.000.000 forintra leszállította a felperes részére megállapított sérelemdíj összegét. A másodfokú bíróság értékelte a felperes foglalkozási egészségkárosodásának mértékét, azt, hogy emiatt felperes életvitelében a változások 51 éves korától értékelhetőek. Felperest kézremegése korlátozza a mindennapi tevékenységben, könnyű fizikai munkát tud végezni, és fájdalmai miatt fájdalomcsillapítót szed.

[27] A másodfokú bíróság az rPp. 206 §-a alapján felülmérlegelte az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében hozott döntését.

[28] A fent részletezettek alapján a másodfokú bíróság a rPp. 253. § (2) és (3) bekezdése, továbbá 252. § (3) bekezdés alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

[29] A kártérítési járadék igényt érintő felperesi fellebbezés tekintetében az alábbiakat állapította meg a másodfokú bíróság.

[30] Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy felperes munkaviszonya a bányabezárás miatt szűnt meg, ugyanakkor tévesen vonta le ebből azt a következtetést, hogy felperes egészségi állapota miatt várja munkakörben nem lenne foglalkoztatható, és ezért keresetvesztés igénye megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság által felhívott Mt. 166. § (1) bekezdés helyes értelmezése szerint a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárért a

munkáltató felelőssége nemcsak a munkaviszony fennálltaig áll fenn, a keresetpótló kártérítés (járadék) igény érvényesítésének nem feltétele, hogy a károsult munkavállaló (egészségi állapotát is figyelembe véve) a munkáltatónál (az adott, vagy más munkakörben) foglalkoztatható legyen.

[31] Erre való tekintettel a keresetpótló kártérítés (járadék) igény vonatkozásában a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat meghozatalára utasította a rPp. 252. § (3)-(4) bekezdése alapján.

[32] Meghagyja a másodfokú bíróság, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróság a szükséges körben adjon tájékoztatást a bizonyítási teherről a peres feleknek, a felek által felajánlott bizonyítást a szükséges körben folytassa le, ezt követően lesz abban a helyzetben az elsőfokú bíróság, hogy a felperes keresetpótló kártérítés (járadék) igény címén előterjesztett keresete tekintetében megalapozott döntést hozzon.

[33] A felek pernyertességére-pervesztességére tekintettel a rPp. 78-81. § értelmében az alperest illető és felperes által fizetendő perköltségről a másodfokú bíróság mérlegeléssel határozott a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet alapján.

[34] A felperes keresetveszteség iránti igénye körében az rPp. 252. § (4) bekezdésére utalva a másodfokú bíróság a felek másodfokú eljárásban felmerült perköltségét megállapította, ennek viseléséről az elsőfokú bíróság érdemi határozatában rendelkezik.

Győr, 2020. október 13.

Dr. Bartus Erika sk.
sk.

Dr. Mózsai Gábor sk.

Dr. Drescher Katalin

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró